

Т. В. Босанка

Босанка

Б О С А Н К А

Рис. II 583.1

Александр Маричев

1850

Труда

Александр
Маричев

Р19СрII 583.1

~~РII 1000~~

НИКШИЋА.

У БЪОГРАДУ,

Печатано у Книгопечатњи Княжества Србскогъ.

1850.

Книг. Оп. 228804

Б О С А Н К А .

Свой Европи кад' зора заплави,
И с' Истока лице свое яви,
Пріє сунца, за ся'я данице,
Майскомъ росомъ када оми лице.
Босанка є покликнула Вила,
Па колико гласомъ занієла,
Разлеже се гора Руменія,
Пренуло є све што у ньой дія,
Изъ дремежа и санка дугога,
Не явля се ни славуї из' луга,

Жельно чути, свако послушати,
Вида своя шта ће отпѣвати:
„Оой нек' су царем' ковнице и благо,
„Я љу пѣват' што ми срцу драго,
„Та пѣва љу о мојој Отчизни,
„О Отчизни поноситој Босни,
„Каква она бѣше међ' сестрама,
„Подъ Банима и своим' кральима,
„Под' кійм' с'яше, кад' ли пустіяше,
„С' кіймъ воєва, што ли крв' пролѣва,
„Посебице толико вѣкова;
„Јоште пріє нег' пустошни Орканъ
„Свой посукта из' Азіє пламенъ,
„Чакъ до лаки пѣна Јадранскіє,
„Мимо живи стѣна Цетиньскіє.
„Кадъ зулуми Босни додіяше,
„Што туђини нѣойзи наметаше,
„Уполовин' осмога столѣћа,
„Освѣтлив' ю христіянства свѣћа,
„Земля мала но є сложна была,
„Юначки є на ноге устала,
„Па слободу извоєва себи,
„С' Дубровника рудокопе сподби,
„Злато вади те кує дукате,
„Зида граде, и цркве крстате,
„Кадъ се виде болъ оружана,
„Међа бы іој Дубровничка стѣна.
„Силивестръ списа іој законе,

„А Хвалимиръ вієнаць подигне,
„Тай вієнаць посліє се прозво:
„Шеръ на гласу данасъ Сараєво;
„Ком' и личи име Венеціє,
„Іошт' слободи да м' є гаранціє,
„Коя с' друма треби кесецію,
„А у дому кроча силецію,
„Човѣчество єдначи и равня,
„Не да сунце мѣсецу се кланя. —
„Кадъ Борисавъ поста Босни Банъ
„И Грцыма онъ бы ужасанъ,
„Єр' Манойло цесар' Цариградскій
„Освоитель што бы до пол-Савскій;
„Свою войску несмѣде да пусти,
„Преко Дрине у Краину люту.
„Ну владика кадно Микофане,
„Кресовачкій, са извора Босне,
„Завади се са Арцыбискупомъ;
„Одъ Сплієта и Дубровничкіємъ;
„Тад' Борисавъ Дубровникъ обседну,
„Дубровчани ненадомъ испадну,
„Кодъ Требиня на нѣга ударе,
„И четир' му хиляде оборе.
„Самъ Требиньскій тада Митроносаць,
„Међу нѣи се стави Миротвораць,
„Помири ихъ са млого дарова,
„И накнадомъ воєны трошкова,
„Те Босанцы а и Дубровчани,

„Тако буду пріятели стални,
„Да Бориса зету рођеноме,
„Устолѣху оном' дванайстоме:
„Мирославу Рассіе Жупану,
„Супрот' стану, Дубровник' одбрану. —
„По Борису поста зетъ Неманьинъ,
„Дичной Босни Банъ зовомый Кулинъ,
„Кой узвиси и украси Босну,
„Да ю свакій призна за поносну,
„Млоге странце учене доведе,
„Одъ лугова вароши возведе,
„Руду нађе и у Якотини,
„Сараеву ближе у дубльини.
„Та Кулина Царска су времена,
„Достойно се іошт' зову злаћена! —
„Но посліе смрти Кулинове,
„Да премувчим' све оне сынове
„Уз' Николу слаба Себислава,
„Котромана к'о и Нинослава;
„Єр' под њима све и понайлуђе,
„За Римъ бѣху свађе у сред' куће:
„Чуй народе! дивисе породе,
„Око чега да се свети сваде;
„Римъ ни свети, иште да с' освети,
„Старой вери, нит' оће да мари,
„Да се зато и Богу замѣри. —
„Ну кадъ грну у Босну Татари;
„И вражда се домаћа умори,

„Єдва Стефанъ унукъ Котромана,
„Постара се да отдане Босна,
„Гостолюбни ког' су Дубровчани,
„Очували у своіой средини.
„Но и онъ се завади доцнів,
„Са Єлице лѣпе кѣри своє,
„Да са кійме, но с' Цара-Душаномъ,
„Кою нешће дати да ѿ Царицомъ
„За Царића младога Уроша,
„Те по Босной бы и тада крша.
„Тад' Царъ Лазу Гребеляновића,
„И Углѣшу од' Мрнявчевића,
„Место себе у Босну постави,
„Само Травник' што Бану остави.
„А кадъ оно и Цар-Душанъ умре,
„Срем' чувати отиде Лазаре,
„Тадъ Углѣша уз' брата пристаде;
„Бану Босна опет'а остаде.
„До мало се и Банъ упокои,
„Сыноваць му поста Банъ у Босни.
„Младъ Владиславъ веома біяше,
„Те заєдно са майкомъ владаше,
„Но некій се застиде Босанцы,
„Жени, дечку, быти поданницы,
„Па позову Куличића Принца,
„Да поставе себи за владалца;
„Ал' Владислав' нареченый Твартко,
„Скочи юнакъ доказа у кратко,

„Да оскуданъ ніє годинама,
„И храбрости довольно да има,
„Супарника своєга побѣди,
„На покорность остале принуди.
„Ну како су Папе іошт' у Босни,
„Све тражили Риму наклонѣни;
„То Вучета, у єдно брат' Тварков'
„Законъ Римскій, по зло своє примив',
„Учини се прот' брата Соперникъ,
„Поможе му и Маџарин-Лудвикъ,
„Али Твартко и оба надвлада,
„Па двоверца лишіо и вида,
„Іошт' ми Твартко назида градове;
„Градъ Бастарник' у краю Неретве,
„Кастел-ново, гди є Драконово.
„А хиляде триста седам десте,
„И по њима годинице шесте,
„Чрезъ своєга Митрополит-Авву,
„Диже себи и круну на главу,
„Башъ у оной цркви Милешеви
„У торжеству и великой слави
„Скиптаръ прими вѣнча се за краля,
„Босно-Раскогъ, а и Приморія,
„Уз' Лазара Цара на Косово
„И Твартко є ишо те воєво,
„Іошт' Хорватско-Далматинска Бана,
„Херикарта ил' Хорвата звана,
„У одбрану прійми пріятельскій,

„Когъ е погнао Краль Живко Мацарскій.
„С' Воеводом' Влашко — и Молдавскійм',
„Скопчанъ Твартко біяше союзомъ.
„Изъ Корвина Польскіе юнаку,
„Наречену по имену Владку,
„Што у бою с' турцы се показа,
„Да знаменъ подчинѣна Княза,
„Край му даде у Ерцеговини,
„Косарића посліе названи,
„Триєсть пуни и четири лѣта,
„Што ми Босна и за Твартка цвѣта,
„Па кадъ оно Твартко престапи се,
„Сынъ му Скурусъ круне латио се,
„И тек' што се бѣше готовіо,
„Да б' Дубровникъ себи присвоіо;
„У то нѣкій Вуковићу Вуче,
„Задарскій га Сенаторъ претече,
„Изненад' се огласіо Баномъ,
„Юшт' потврѣенъ Живкомъ Мацариномъ.
„Вукъ Скуруса погна и кральицу,
„По имену Єлену Цветицу,
„Погнао ихъ и дотлен' гоніо,
„Док' обое ніє приклоніо,
„Да имаю само дозволенѣ,
„Босна да имъ буде пребыванѣ.
„За мало е и то постояло,
„Па се ново владанѣ подигло:
„Принц-Остою изберу Босанцы,

„Заклетву му даду подданицы,
„Но Твартко га Скурусь неоставля,
„Већ' и турке на нѣга доваля,
„Срећомъ пріє, нег' ће с' ударити,
„Сложише се оба кралѣвати.
„Ну до мало и то се промену,
„Твартко краля Остою пометну;
„Турскомъ цару отиде Остоя,
„Твартка Живко у Будимъ довія. —
„Изъ тога се треће зло породи;
„Маомедъ се са Живкомъ завади;
„Честе су се догађале битке,
„Падале су и обіє войске,
„На поредомъ Турцы и Мацари,
„Како коме текъ срећа подари,
„Час' бѣжаху Турцы ка Ђдрену,
„На по часке Мацари Будиму.
„За нѣи было и црно и бѣло,
„Ну ми Босну најгорчіє стало.
„Осимъ войске, пакости л' праховне,
„И сплетке є было нечувене
„Што є руге да є мећ' женама,
„То ли людма рећи велможама.
„Тога дооба у краля се Живка,
„Састанула скупштина велика,
„Измећ' прочи и остали већи,
„Ту ће за зло и ова два доћи:
„Одъ сплієта Хервов Хранатићъ,

„И Чупоре Паво Демонослићъ;
„Па како е Великоглав' біо,
„А грлато-груби гласъ имао,
„То му Паво тако се поцмене,
„Да скупштина сва усмей огрезне,
„И Краль самъ се усмей претворио,
„Но и зло е со тимъ ускорио;
„Хервое се поругомъ разгнѣви,
„Па кадъ прву прилику добави,
„С' турцыма се удружи потайно,
„Па Чупора нападнуо јавно:
„Докопав' га уши у кожу говеђу,
„Па у рѣху хити кано пређу.
„Са кржаве ев' ове освете,
„Сва се войска христьянска помете,
„Поче тадай іошт' цвилити Босна,
„Одъ Турчина с' домаћа душмана.
„Разбѣгши се кралѣви довию,
„Текаръ Босну да себи освою.
„Владу нѣку основа Остоя,
„Ал' за мало на нѣойзи постоя:
„Сребролюбѣ опако нѣгово,
„Іошт' ко томе страшно любочинство,
„Данакъ диже сву раану прекупи,
„Све лепойке око себе скупи;
„Упуди се, ста народъ бѣжати,
„По улица трава проницати,
„Док' одъ ѣдном' іоште оно мало,

„Разяреногъ што людства остало,
„Некоѣга Остоиѣа Стеву,
„Спопало є у дому нѣгову,
„На плеѣима улицомъ пронело,
„Єдногласно кралѣмъ прогласило.
„Садъ Остоя у Дувно побѣгне,
„Одъ законне растави се жене,
„Па Єлицу Хервоиновицу,
„Узе себи а за супружницу:
„Но Хрвато-Даматцы г' онако
„Ко Босанцы испрате опако;
„Зато опет' Єдрену опучи,
„Осам' иляд' туради изкамчи,
„Ну Стево га Остоиѣъ предсретне,
„И на Пливю рієцы разметне,
„Остоя се тргне гори Велесъ,
„Са Стевомъ се сложио и Скурусъ,
„Те како се могло предвидити,
„Да се другій бой може развити,
„То два старца, избрана Босанца:
„Тома Бусиѣъ, и Никола Вилиѣъ,
„Сав' свой народъ на ото согласе,
„За кралѣве да сва тры огласе,
„Те имъ Стефанъ, Остоя и Твартко,
„Кралѣвати почнеду од' яко,
„А народу сва три завѣтъ даду,
„Да ни єданъ за Турке незнаду.
„По земану кад' три краля ова,

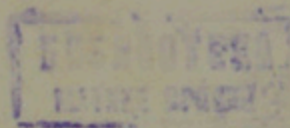
„Майка земля у себе одазва.
„Сынъ Остоинъ по имену Стефанъ,
„На трокральскій престо' бы узвышень,
„Нѣга почну са Истока турцы,
„А са юга нападати принцы.
„Онъ обѣха на лѣто турчину,
„Шесет' ока све у новцу златну,
„Ал' четвертом' Евѣнію Папи,
„Нектіяше одма да приступи.
„Кадъ му Папа све выше обѣха,
„И што му є желя понайвећа,
„Као да ће г' од' свезе турака,
„И нѣова ослободит' данка,
„Онъ чудеса почини за Папу,
„Сву потрес'о домовину лѣпу,
„Озида му млоге манастире,
„На сав' народ' без' разлике вѣре,
„Особито данакъ наложіс,
„Римлянима пріод' умножіо,
„Да и сами звани францышкани,
„Моляу га ту дан' да отклони,
„Да се не бы буна породила,
„И нѣи саме маом' обрисала.
„Садъ неволя нова Босну стиже,
„Турчинъ іой се примицаше ближе.
„Краль ми Папи, ев' овако вапи:
„„Авай свети, с' помоћу похити,
„„Єр' до мало и у Римъ ће Султанъ,

„„Ком' ено в и Цариградъ подданъ:“
„Ал' то Папа држи за гатанъ,
„Па му само бы цыгло журенъ,
„Како было да Гусите треби,
„Неверцыма коє називао бы,
„Опет'а се кралъ Папи моли,
„И осталим' княз'ма у Итали,
„Владиславу кралю Мацарскоме,
„И ономе Янку Сибиньскоме:
„„Люди! Люди! промените ђуди,
„„Лакше й' звера савладати млада'
„„Но чекати да снагомъ обвлада,
„„Есть паст'и ђе када прематори,
„„Ну кол' ке ђе дотлен' да помори.“? —
„Залудъ кралъ се свиєма жаляше,
„Кад' за нѣга нико нехаяше,
„Нема Србу брата у онога,
„Кой колѣна нїє Славенскога. —
„Међу то се и друго догоди,
„Султанъ Босну сам' тайно походи,
„Па кадъ быо у Сутѣскій граду,
„Ту ђе мнима црнца да познаду,
„Доведу га пред' Стефана Краля,
„Кралъ се нѣму к'о цару покланя,
„Прїятельскій на вѣру га пусти,
„Те мацаре на себе на пусти,
„Ер' га они за то окривише,
„Што лов' такав' лако упушташе,

„Случи му се да у то премійне,
„Дал' одъ Сына, к'о веле погине,
„Доста да га погребу кралѣвскій
„Угробници кралѣвской Сутѣскій.
„Сынъ умрлог' а нови краль Босне;
„Томашевићъ Стево ома почне;
„Све несклонне Папи прогонити,
„Ил' на жертву у Римъ пошиляти,
„Чет'рест' ильд' ньи є оставило,
„Све што добра у Босни имало,
„У Ерцега оде странствовати,
„Нектѣ свою вѣру изменити,
„Тад' се Папцы в'ома обогате,
„Єр' и нова садъ добра привате,
„Седам'десетъ када лѣта мійну,
„Како Србскій Цар-Лазо погину,
„Ови бѣдань, краль Стефанъ, отиде
„У крваво то полѣ косово,
„Под' баряцы извео воинство,
„Пред' турскога цара Маомета,
„Да га њоя Дунаву непушта,
„Но видећи зар' силу велику,
„Подвр'же се и самоме данку,
„За то Папа двапут' га прокуне,
„Краль Матіяш' на отвѣтъ позовне,
„И Маомень самъ га презираше,
„К'о издалца ненавидіяше.
„Па и сама садъ браћа устану,

„Да одъ краля траже очевину.
„Братъ и сестра кралѣва с' потурче,
„Што и грѣ зло Босни навуче.
„Уневольи белаю овому,
„Незна кралю, шта ће пріе кому:
„Млого Папи онъ е учиніо
„Анатеме да б' се опростио.
„С' мацарима союзъ савезао,
„Кадъ и туркомъ данакъ одказао,
„Ер' то му е и майка желила,
„Да бы іой се дѣца растурчила.
„И ако е на то цар' Маоментъ
„Умножени готовіо покретъ
„Да испуни, што с' цареѣ намѣни:
„„Сей мачъ прійму, да с' виђу у Риму“
„Опетъ бы се краль мого опрети,
„Ни Маоментъ башъ лако продрети,
„Ер' Папа му обѣћа топове,
„Кастріотиѣ засѣсти друмове;
„Но заманъ му сви плани и труди,
„Кадъ себичность и потекаръ суди:
„Силанъ они краль Маѣошъ мацарскій,
„Лаком' з'яше на угаль Босаискій,
„Па окрете Рим-Папу да кори,
„Што оружѣ за Босну товари;
„На што Папа ома одустане,
„Обречено, они часъ порекне,
„Маоментъ се потекар' учини,

„К’о на друге да ће да краини;
„Те по часом’ Влашкой удараше,
„Дубровника на час’ обсеђаше,
„Док’ прилику и згоду улучи,
„А лукавство Папино докучи;
„Па се вѣйну около Мораве,
„Кано да ће у морске валове,
„Ал’ амишно сву войску окрену,
„Изненада скрца се у Босну.
„Покри Босну од’ края до края,
„Са сто илад’ и педесетъ коня,
„И толико кивни коняника,
„Сем’ пешака, све крвожедника.
„Пишти цвили велико и мало,
„Ако турцы и несѣку нагло. —
Ту ми Вила ктіяше да клоне,
Гласъ заливенъ сузама да стане,
Бр’ е мука, и жалость велика,
Пѣвати се неда е страхота,
Затаяти истину грѣхота,
Шта ће дакле кукавица сійня,
Ну и болька да іой стане маня,
Са истиномъ крочила на среду,
И потомцы нека се угледу,
Кад’ им’ оно майка Босна паде,
Те без’ крви, робиня постаде,
Синцир’ робства ко іой саковао,
Выше туђинъ ил’ сынъ враговао.?

Ніє мала, но велика жала,
Цыглу м' шеста, годиница єдка,
Тол' народу четири вієка
У сужанства ланцы становати,
За слободомъ сунца жудовати,
Опетъ пренну, око себе гледну,
Гласъ продужи, кано повѣсть тужи:
„Србину є стара вѣра мила,
„Праотца му муке избавила,
„Па и нѣму надежда є у нѣой
„Када было да є опетъ свой.
„Али шта ће рита и опута;
„Кадъ Кралѣвић' од' првога пута;
„Како съ войскомъ допаде у землю,
„Да наврши поочиму волю:
„Зађе редомъ одъ стана до стана,
„Па обрѣ лакома познана,
„Да се турчи, и Алкоранъ учи,
„Кой є нерад' выше да се мучи,
„„Царску вѣру кои примит' хоѣе,
„„Спаилуке одъ цара доби ће,
„„Праколѣно да му є честнито,
„„Господаромъ свако быѣе звато.
„„Док' є свѣта, и на нѣму цвѣта,
„„Никудъ неѣе изаѣи на войску,
„„Никаквومه подпануту данку:“
„Народъ вако потурица мами,
„Кано што се у цара и найми;

„Тек' по нѣкій свѣштеникъ имаше,
„Кои Христу Вієранъ біяше,
„Кроз' народъ є таіомъ проодіо,
„Православлѣмъ млоге слободіо;
„„Кой поштує, небеснога цара,
„„Нек' се чува сви они превара,
„„Мнимай мека, ко и Себски Римъ,
„„Назорей намъ, с'я истином' самъ,
„„Кои рече, свакоме „човече!
„„„„Ближня люби, кано сама себе,
„„„„Не твори му што мрзи и тебе““.
„У овако жалостну разстрою,
„Краль опучи за у Далмацію,
„А краљица Ррватской умаче,
„Италій оданде измаче,
„Употай поживе онамо,
„И умрла валяда є тамо,
„Катарина а Кралѣва майка,
„Кроз' меѣице пузаюћи скака,
„Дубровнику докле се спужаше,
„Но и ту іой станак' не біяше;
„Већ' у Римъ є Папи отпловила,
„И кодъ нѣга кости оставила.
„Турчинъ како Босну покоріо,
„За кралѣмъ се ома натуріо;
„Терао га одъ града до града,
„На послѣдку из' Клісе се преда;
„Єр' да бѣжи и далѣ неможе,

„Миліонъ му дуката претеже,
„Што му одъ пет' колѣна остало,
„И као мртво у залудъ лежало,
„К'о веле, некте га крнѣити,
„Ни бар' войску нѣиме сабирати,
„Ол' лакома митити турчина,
„Да бы земля іоште стала мирна,
„Већ' кад'но му турцы дохођаху,
„Те и кусуръ данка поискаху,
„Уведе ихъ гдѣ лежаше благо,
„Да га виде у гомили наго,
„И да жешће на Босну окоме,
„Зграбити ю у нокте лакоме,
„Іошт' им' вако говоре поносно:
„„Появите цару вашемъ ясно,
„„Я са новцы да оскуданъ нисамъ,
„„До волѣ ми да царску испунимъ,
„„Но недаю земальскій закони,
„„Млоге новце одпушћати вани,
„„С' коима ми воєвати валя.
„„Ил' ако ме затече неволя,
„„Да по жельи война не испадне,
„„Без' злата се нејде у туђине.“ —
„Ну кадъ имъ се изъ Клисе предаде,
„Ни живот' му дуго неостаде;
„Ако су му и вѣру задали,
„Да м' на глави ни длака нефали.
„Седамдесет' и седамъ градова,

„За седмицу све се испредава.
„Што се нашло у скупу свѣтине,
„Ту подѣли овако турчине;
„Трієсть иляд' воинство добило,
„За накнаду, Азій одвело,
„Су толико младића избрани,
„Яничари буду умложени,
„Тек' трећина што є останула,
„Зар' што ніє ни чему пристала,
„Цару краля у гвожђу доведу,
„Па за вѣру не оће да знаду,
„Ако краљ му и писмено пружи
„Царъ изусту, да ништа неважи,
„Ту целати краля посѣкоше,
„Єдни веле, жива одераше,
„Богъ ће знати како ѿ тада было,
„Тек' вако се гдѣ гдѣ записало,
„А триста є шесет' седам' лѣта,
„Од' земана тог' за Босну люта.
„Нек' нерида коме срце може,
„Моє ево веће изнеможе,
„Но опеть ми недава да клонемъ,
„Док' іошт' єдну жалость неопѣвамъ.
„Жао ми є на свакогъ душмана,
„Што є овде узгред' поброяна,
„Ал' на никогъ, к'о на тебе Риме!
„Дао Бог' слеме, пало ти на теме.
„Залуд' теби Спеволова хвала,

„Кодъ толикій мимо нѣга зала,
„Ти почини чуда и покора,
„Сву Европу уметеж' претвара.
„Сви народи єсу ми свѣдоцы,
„Єр' у свакогъ стои повѣстницы:
„Шта погрди, што ни єдни нису,
„Свiєм' свѣтом' док' владали єсу,
„Малол' ти є та европе башта,
„С' тебе данас' што паде до ништа,
„Мало л' ти є свег' запада сила,
„Сва Германска у цеп' ти се слила. —
„Ти заваѣа народе, и круне,
„Да те већ' и црна земля куне,
„Загрцнула сва од' люцке крви,
„Па од' крви хоће и да преври,
„Зла коя си досле починiо,
„Од' кадъ си се првiй учнiо,
„Да бы ко годъ сва имо спѣвати,
„И некрштень мор'о бы плакати,
„Док' за Христа ктео знати нiєси,
„По найжешће вѣрне м' затирао си,
„Проганяо први христiянство,
„Разапиньо, и бацао пред' звѣрство,
„А кадъ виде, да ти нiє вайде,
„Што распинѣшь, и на ватру ложишь,
„Намету се, Апостол' прозва се,
„Да прикупишь све лакше под'а се,
„Многолично вѣру с' преобуко,

„Да бы више у свой тор' навуко,
„Кад' неможе тако ѝ намамити,
„Окрете ихъ међу се мразити.
„Да обиђемъ жертве поѣдине,
„Нит' споминѣм' оне миліоне,
„Шпаньолаца и Крстоносаца,
„И остали млоги туђинаца,
„Теке гредомъ да за мое сродство,
„Я поменем' невино Славенство,
„Ер' ако те Грцы обрукаше,
„Баръ Славяни шта ти учинише:
„Што завади Русса и Поляка,
„Што Мацаре на Срблѣ напуйка,
„Чесси ти се од' стра подсвоише,
„Ћирилицу Руссини недаше,
„Нокать тура и у Албанію,
„Далмаціи намета уннію.
„Каквогъ зора Босни ми чиняше,
„Од' турскога маньи небіяше.
„Одъ гоненя, и турскогъ трвеня,
„Што с' скрцаше подъ стѣне Которске,
„Поселише край отоке морске,
„Ни ону ми браћу неостави,
„Већ' Фоскоре закле да ѝ гняви,
„И Хилендар' у светой ми гори,
„С' манастира сувише разори,
„Куколь сея међ' остало Славство
„Нениче ти гдѣ є вѣгром' Србство:

„Врли Душанъ еданъ ти доскочи,
„Кои прети ископати очи,
„Башъ свакоме ономъ вѣроломцу,
„Кой на мису буде ишо Папцу,
„Руссія ти ніе се склонила,
„Претрплѣти татаре волѣла,
„Него да іой ти отпѣвашъ души,
„Као си іой сестри Полякуши. —
„Нечуди се гоними Піюсу!
„Предакахъ ти задужбине то су,
„Што толике покоре чинише,
„До послѣдка небомъ трговаше. ! —
„Ко чу пріе, нека опеть чуе,
„Кой незнаю, да по данасъ знаю,
„Одъ гордости нечувене силе,
„Дотлен' с' бяху Папе осилиле,
„Булле зване писаху цедулѣ,
„Продаваху злочинцем' од' волѣ,
„Старе грѣхе с' њима разрѣшали,
„И будуще напред' опраштали,
„Владаоца кога нетерпѣху,
„Анатеми њѣга предаваху,
„И скиптра бы онога лишили,
„Кой се њима не бы подножили:
„По тры дана и тры тамне ноћи,
„Гологлав' бы провео клечећи,
„Пред' вратима кои га прокуне,
„Све просећи, да проклетство скине.

„На образам' цыпелахъ своіе,
„Прекиваху свѣто Распятіе,
„Па кад' бы имъ кои дошао владаць,
„Цыпели бы дао прво полюбаць
„Та и Николи ногу бы пружію,
„Да га ніє Іосифъ наружію,
„И пребита змія отров' баца,
„Ил' єзыком' тек' само палаца,
„Те и црна, Пропаганда звана,
„И данаске, кад' є на умору,
„Іошт' се неда бар' смртну одмору;
„Већ' запаћа неке Аграменке,
„Аграменке и Жалогласнике,
„Да ми злѣде ранне православске;
„Ну залуд' іой кад' се врли люди,
„Досѣтише себичной іой ћуди:
„Неће браћа с' вѣре да се мрзе,
„Но іошт' болѣ г'лаю да се пазе;
„Єдны траже да попове жене,
„Сви обрядѣ желе православне,
„Па нека се те испуне желѣ,
„Пропагандо! камо ћет' населѣ?
„Іошт' нек' ти се Лутер' препороди,
„Да остале свое ослободи;
„Тад' остає да испуни позванъ,
„Од' Христа му завѣтъ што наложенъ,
„„Да будемо сви єдино стадо,
„„Над' коим' бы єданъ пастирѣ владо.

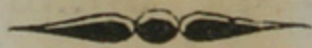
„Богъ ће дати, те се и то с'бити,
„Међ' словесни вражда исчезнути:“ ! —
Кадъ є Вила вако отпѣвала,
Ил' правіє, док' се из'ядила,
Смаче копрень у зелену траву,
Склопи руке диже Небу главу,
Да се моли Цару од' царева,
Без' кога се ништа не оснива,
Па Га кротко, замоли овако:
„Сви Свѣтова Творче и Господи!
„Та я знадем' да ніє ни другди,
„Без' паданя, было подизаня,
„Семъ погрешке ни добродѣтели,
„У єдини, тол' народа цѣли;
„Єр' све што є ревность нѣговала,
„То є зависть пакосно тровала,
„Што є годе оснивала мудрость,
„Рушила су суєвѣр' и лудость,
„Јошт' и саме доброчини свете,
„Кадъ тедоше приспѣти до мете,
„Гордость єсте раздирала холо,
„И свѣтѣйше што се називало,
„Тако Твоя само єдна Боже!
„Без'гранична власть учинит' може,
„К'о негдашиѣ што ѡ морске дубльине,
„И пустинѣ све оне каменне,
„Цвѣтом' разним' пуно окитила,
„У нѣиве ихъ плодне обратила,

„Немиръ сиров' у покой блажени,
„И разстроень стане исцѣлени,
„А несвршенъ буде савршеній:
„Ты свуд-сущи и велемогући,
„У срца нам' свима удомаћи:
„Правдолюбѣ Твоє свето свето,
„Да и Босна моя стане мѣсто,
„Међ' народи, ка' остали люди,
„Да правица и у нъойзи суди,
„Та у тебе сва ми є надежда,
„Мало земскій кой на ню погледа,
„Цареви се сви поредом' нуде,
„Да єдноме свак' войску доведе,
„А за цѣлу мою постойбину,
„Ни єданъ се досле не побрійну:“
По молитви опет' уста Вила,
Да допѣва из'грла бієла:
„Хай ніє љу више туговати,
„Већ' куд' ходим' сву куда пѣвати
„Време туге неволѣ и руге
„Кое трая за выше вѣкова,
„Минуло є, осія га Слава,
„Обася ми четири сестрице,
„Окол' мене што су на поредце:
„Ковчегъ Србства, и угледъ юначства,
„Гора чарна са сви седам' брда,
„Па троедна кралѣвина тврда,
„Подмлађена скоро войводина,

„Од' старина Србска тековина,
„И Србіє Србљима матица,
„Преднячи им' ко звѣздам' Даница,
„Честь и хвала њину нараштаю,
„Што майкама ланце раскиваю,
„Ако много и ста ихъ гробова,
„Выше поста слободни робова,
„Оны ће им' дићи памтенике,
„За заслуге свогъ' рода велике,
„Но чувтел' ме вы сестрићи млади,
„Войвођани! и Славени свуди,
„Тако славны были на мейдану,
„На мейдану и сваком' дивану,
„Кад' неймате друг-коега дара,
„Достойнога за Великог-Цара:
„Цар-Николу свакій у читулю,
„Упишите за сваку неделю,
„Рад' помена, докле є колена,
„Славског' рода, Србскога народа,
„Єр' є юнак' заслужио явно
„Што препети наумлѣ ужасно,
„И свакога заслужи признанѣ,
„На Европи ком' є пребыванѣ;
„Ако найпре претече Славен'ма,
„Одржат' им' главе на рамен'ма,
„Кой бы први на жертву и пали,
„Да им' Русси одбрану недали. —
„Ко двоуми нек' чати новине,

„Па погледа саме развалине :
„Одъ Мудаве, до спрам' ушћа Саве,
„И житнице Европске међ'њима,
„Опустѣле, застрте гробов'ма;
„Родну Бачку, и плодну Банатску,
„Сад' ужасно како изгледаю,
„У њима се едва пѣтли чую ;
„Ен' нако бы сва Европа была,
„Пуной гробля, Сари бы личила;
„Ер' ка' Кошуть безбожни потера,
„Са тры своя назови-другара,
„Кой се бяху привидно сложили,
„Да б' Европу међу се дѣлили;
„Поред' седам' да су и остале,
„Све потресли владарске престоле;
„По текар' бы кланѣ настануло
„Међу-собно, к'о нигда не было:
„Балдуинцы не бы се смирили,
„Док' у Близанц' не бы завирили,
„Франк-Фуртовцы неће само Райну,
„Већъ лакомо на сав' дунавъ чезну,
„К'о венед'цы за свим' приморіем'
„Островима. и самом' Мореіомъ.
„Кошуть Бача ни од' когъ нетая,
„За Атилце да бутун' присвая,
„Све што лежи од' црнога мора
„С' Дарданели до Алпискій гора,
„И тако бы свакій докъ му трае

„Пра, олова, и живе уздає,
„Боріо се єдан' прот' другога,
„Бог' зна дал' бы остануло кога,
„Сем' пламена, и люцки лешина;
„Виђи само Римску, и Францію,
„Саксонію, Баденъ и Прусію,
„Сем' Мацарске, и све Аустрійске,
„Како єдна другу смождаваше,
„Чему ли се остале надаше. —
„Но хвала є Богу великоме,
„Понос' буди роду Херойскоме,
„Над' душман'ма кой мейдан' одржа,
„Од' плієна ништа незадржа
„К'о юнаку правоме и личи,
„Тек' мегданом' да се своим' дичи,
„Не да га се одбранѣни бое
„Да себичность и нѣгову гоє,
„Оной славскій, што є човѣческій,
„Ка и неяк' мой Семберац-Иво
„Што т' учини, посестримо Мачво! —
„А гле! свану, и сунце ограну,
„Сад' да шетам' невен-цвеће брати,
„И од' нѣга китнясть вѣнаць плести,
„Да юнаку нѣим' окруним' главу,
„Кой обнови моє Босне славу:“ — — —

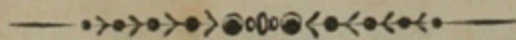

С Л А В О П О Й.

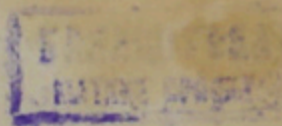

Помози ми пѣвко мила
Слабогъ гласа одатъ екъ,
Комъ природе нѣ сила
Даровала ясанъ звекъ.
Да покликнемъ како нигда
Слав-имена свогъ за честь,
Когъ светиня вреѣа с' сада
Што одъ вѣка стално єсть.
Са высине горе Славске
Чуй ми, брате, виле гласъ,
Кои душе сраѣа братске
Да заблиста неба красъ.
Име Срба чувай, брани,
Ал' не презир' име Славъ!
Братску любовъ признай, храни,
То скопчава родъ намъ савъ. —
Нека люби сваки срана
Мило Име роду свомъ,
Ал' да Име то Славяна
Обштегъ блага буде домъ.
У цѣпаню нема среѣе,
Отуѣенѣмъ пада родъ —

Кудъ с' раздора сѣме меѣ
Земля горакъ носи плодъ.
Гране с' вию тамо амо
Ал' є стабло твердо намъ,
Бацмо Славско што имамо:
Оста ѣе намъ празанъ храмъ. —
Кол' ѣе Славству одреѣ' хвалу
Кою диже цѣлый свѣтъ,
И важность му дати малу
Кадъ му Славе цвати цвѣтъ?
Любмо дакле братску Слогу,
Сложна браѣа будмо сви!
Кланяймо се єдномъ Богу
У комъ Славска крвца вры.
А слава намъ майка мила
Основа ѣе тврдый стубъ,
Когъ не сруши свѣтска сила
Ни времена оштрый зубъ.
Душмани ѣе зівати
Ал' имъ заманъ бы ѣе трудъ,
Рабрый Славъ ѣе попѣвати
Докъ му братска дише грудь. —

(Радн попуненія овога листа изваѣено изъ Невенъ-Слоте.)

366
55
122

593

Р19 Сх II 583.1

Може се добити у Београду кодъ
Г. Тричка на Теразији, у Панчеву кодъ
Г. Бошковића, у Шабцу кодъ Г. С.
Леонтијевића, за 1. грош. или 5. кр. ср.